

פקקחים צעירים

שמורת טבע
מג'רסה

החוברת של:

יִצְחָק שְׁלֹמֹה,

אני ארצי היעל.

כמוכם, גם אני צעיה הרפתקן ואוהב לטייל ברחבי ישראל.
ביקרתי בגמלא, במשوشים, במבצר נמרוד, בבניאס, בתל דן ובכורזים.
בים ובמדבר, בחורש ובהר...
רוצים להצטרף אלי, ללמוד דברים חדשים ולשמור על הסביבה?
רוצים? מצוין! אז בואו נטייל באהבה.

הרימו רגליים וקרניים, קחו עט והורים והפעם ביחד נצא אל המגרסה.

בסוף הטיול תוכלו להתייצב לטקס התחייבות, לקבל את התג
ולהצטרף אליי ואל החברים - להיות פקחים צעירים.

שלכם באהבה וחיבוק

אילי

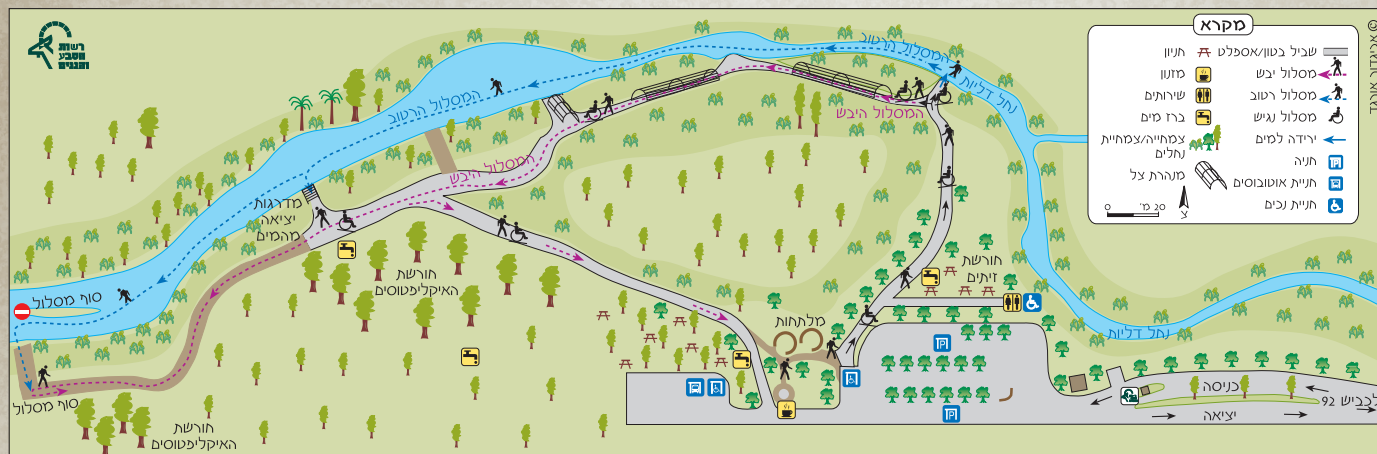

(1) $\mathcal{M}' \subseteq \mathcal{M}$

בבקעת בית צידה, השוכנת בצפון -מזרח הכנרת, נופי מים מגוונים.
זהו המקום היחיד בישראל שבו נשתמרו נופי ביצה טבעיים, כמעט בלתי מופרעים.
נמצאים כאן פלגי מים הזורמים בכל ימות השנה ופלגים עונתיים, ברכות מים, מעיינות, שטחי הצפה
ונסיגה של הכנרת, ודלתא של הנהר הגדול בארץ, המפורסם בעולם כולו - הירדן.

בבקעת בית צידה התפתח מגוון עשיר של מיני צמחים ובעלי חיים הקשורים במים.

הלגונות שבבקעה וסבכי הצמחייה הטבולה במים הם בית גידול חשוב לדגי הכנרת בעונת ההטלה (בעיקר לאמנון הגליל), ובכך יש תרומה חשובה לאיזון האקולוגי של הכנרת.

משימה 1

השלם את החסר
מהשלט בכניסה הראשונה לנחל

משושים

זאווין

יורוצייה

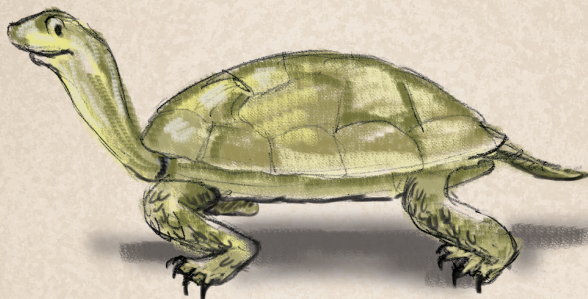
צאיוג

נורי הוינצן

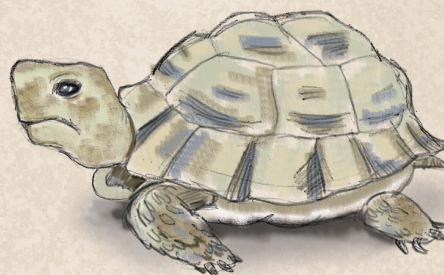

מצא את ההבדלים

בין צב יבשה לצב ביצה

צב ים

צב יבשה

הקף העיגול

הצב שייך למשפחת:

החרקים הזוחלים היונקים

היצעת?

צב הביצה זריז יותר מצב היבשה!
שריונו שטוח יחסית לצב היבשה, ומצופה
לוחות קרניים.
רגליו, צווארו וזנבו ארוכים יחסית,
ואצבעותיו מצויידים בטפרים ארוכים
וחדים שמאוחדים בקרומי שחייה!

הקיפו בתפזורת את המילים הבאות:

א	מ	ש	פ	כ	ע	ט	ק	ס	כ
ג	ס	ט	ד	ו	נ	י	ב	ת	נ
ח	ל	ב	א	ס	ג	ז	מ	ל	ר
צ	ו	נ	ח	ל	ד	ל	י	ו	ת
כ	ל	ג	ת	ג	ה	ס	מ	ת	צ
ש	ר	מ	פ	ו	כ	ר	ע	ג	א
ז	ט	ז	ח	נ	ב	ק	ל	ה	כ
ר	ו	פ	ר	ה	ד	פ	י	ר	ע
מ	ב	ק	י	ז	נ	מ	ק	פ	ו
ד	צ	ה	מ	ג	ר	ס	ה	ש	א

מצרסר

כניג

אזכר

חיש

שכר

אזכר

נחל זכור

מסלול רחוק

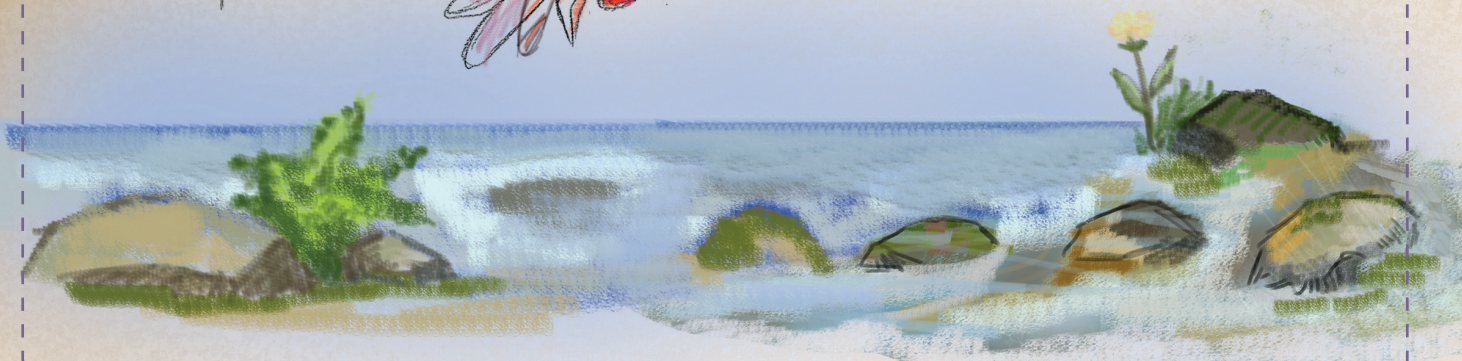
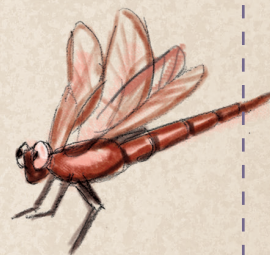
זכר

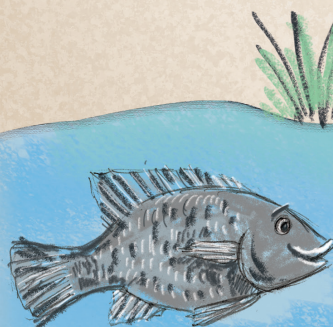
מספר 4

מצא את השפרריות

והקף בעיגול

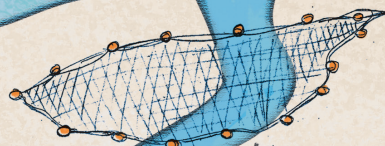

לצורך רבייה דג האמנון צריך להגיע למים הרדודים.

התחל כאן

עזרו לאמנון להגיע
למים הרדודים או אל הנחל
בדרך הבטוחה ביותר!

הטלת ביצים

היציאת?

את שמו העברי של האמנון קיבל הדג מהשפה הארמית:
אם-אימא, נון-דג, הדג של אימא. כינוי נוסף הוא מושט, שפירושו בערבית-מסרק. בשל זגבו של הדג
שצורתו כמסרק. ביצי דג האמנון והדגיגים, לאחר בקיעתם מוצאים מחסה בתוך הפה של האם.

הליכה לאורך השמורה תחשוף אתכם למגוון עצים

מתחו קו בין העץ לבין הרמז

תאנה

גפן

הדרוף

אקליפטוס

אזדרכת

ערבה

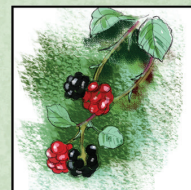
שיזף

קיקיון

פטל

זית

אחד משבעת המינים, פירותיו מתוקים נאכלים טריים וגם מיובשים.

ענפי העץ נוטים מטה, כאילו שחוחים מבכי, ועליו מאורכים

שיח בעל פרחים שפירותיו הם מקבץ גרגירים זעירים
אדומים מתוקים - חמוצים

יש כמוני המון בשמורה, מהפרי שלי מכינים שמן למאכל.

אני צמח מטפס, פרותיי משמשים כפרי מאכל ולהכנת יין,
אני אחד משבעת המינים.

אני עץ גבוה הגדל בסביבות הנחל, מהעלים שלי, מכינים
שמן אתרי ובעבר נטעו אותי כדי לייבש ביצות.

מקור השם ביוונית הוא דבש, כי פרחי מאובקים ע"י דבורי
דבש. יש לי פירות עגולים אך רעילים, ובעבר היו מכינים
מפרותיי חרוזים למחרוזות

יש לי פרחים ורודים, לבנים או אדומים.
אני גדל במקומות לחים.
שמי הוא _____ הנחלים.

העלים שלי בצורת כף יד, מזרעי עושים שמן, אני צמח רעיל
לבני האדם.

אני עץ קוצני, והכינוי שלי בעברית הוא: עץ הדומים - מי אני

מה לא שייך לתמונה?

הקיפו בעיגול

משימה 8

יש המון שמות
של מקומות,
בעלי חיים וצומח
שהתקבלו
מהשפה הערבית.

מזנוג'ל	מז'רסל
אזט'א	נחל
סרטן	אנ'ה
נ'ה (נחל)	מ'ה
צ'ג'ם	זט'א
מ'ם	סרט'ון
מזרס'ה	צ'יג'ון
נ'ח'ון	נא'ה
אנ'	ט'ון
גא'נ'ה	זנ'

מתחו קו

בין השם לבין פירוש המילה בעברית

שמירה על הטבע

במג'רס'ה הט'ו'ו שביל למ'ט'י'ל'ים בכדי שיהיה שביל אחד,
מס'ומן, שבו ניתן ל'ט'י'ל וליהנות מבלי ליצור עוד שבילים,
להרוס את הטבע ולהפריע לחיות שבשמורה.

עזרו לנו ילדים
לשמור על החיות והצמחים.
חברו בין הבעיה לפתרון

אסור אהבתיך אש בשמינה.
אסור אכילת חילג.
אסור אכילת ציפור.
יש אכילת יק בשמינה
החטאנים.
אסור אכילת פירות מהעצים.

עד להיכן הגיעו המים בנחל?

התחייבות הפקחים הצעירים

אני, פקח/ית צעיר/ה בישראל,
אמשיך לבוא לטבע, להכיר ולטייל.
אספר לילדים אחרים, לקרובים ולשכנים
על מה שלמדתי ועל "פקחים צעירים".

אני מתחייב/ת לשמור בכל האתרים
על בעלי החיים, העצים והפרחים.
להתנהג בשמורות ובגנים בצורה נאותה
ולדאוג שהסביבה תהיה נקייה.
לכבד את הטבע, על כל אוצרותיו
בכל מקום ובכל מצב.

על החתום:

חתימת הפקח

שם הפקח

ניתן באתר

תאריך

פקחים צעירים ברחבי הארץ:

1. שמורת טבע תל דן
2. שמורת הטבע נחל חרמון (בניאס)
3. גן לאומי מבצר נמרוד
4. שמורת טבע משושים
5. שמורת טבע גמלא
6. שמורת טבע מגרסה
7. גן לאומי כורזים
8. שמורת טבע נחל עמוד
9. גן לאומי יחיעם
10. גן לאומי ושמורת טבע ארבל
11. שמורת טבע נחל מערות
12. גן לאומי בית שערים
13. שמורת טבע חוף הבונים
14. גן לאומי כוכב הירדן
15. גן לאומי קיסריה
16. גן לאומי אפולוניה
17. גן לאומי ירקון
18. גן לאומי עין חמד
19. שמורת טבע נחל פרת
20. שמורת טבע עינות צוקים
21. גן לאומי הרודיון
22. גן לאומי אשקלון
23. גן לאומי בית גוברין
24. שמורת טבע עין גדי
25. גן לאומי עבדה
26. שמורת טבע חי בר יטבתה
27. שמורת טבע חוף האלמוגים

כתיבה: לילך ביטון
עיצוב ואיור: סטודיו הגר ארט.

DUALIS
Israel Social Venture Fund

להתראות
הגנים הלאומיים
והשמורות הטבע!

תכנית "פקחים צעירים" החלה לפעול בשנת 2008 ביוזמת קרן דואליס להשקעות חברתיות (ע"ר) ובשיתוף רשות הטבע והגנים. התכנית מעודדת ילדים ובני משפחותיהם לאהבת הטבע וערכי המורשת ושמירה עליהם בדרך חווייתית ומהנה.